

Ikt. sz.: KUB-41/41-2/2018.

KUB-9/2019. sz. ülés
(KUB-23/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2019. november 4-én, hétfőn, 10 óra 07 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a finn EU-elnökség prioritásairól</i>	5
<i>Az elnök bevezetője</i>	5
<i>Őexc. Markku Virri előadása</i>	5
<i>Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter reflektálása</i>	9
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	12
<i>Őexc. Markku Virri válaszai</i>	17
<i>Dr. Varga Judit válaszai</i>	19
<i>Elnöki összefoglaló</i>	23
<i>Egyebek</i>	23
<i>Az ülés berekesztése</i>	24

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a finn EU-elnökség prioritásairól

Előterjesztők:

Őexc. Markku Virri, Finnország magyarországi nagykövete

Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter

Steiner Attila államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Németh Zsolt** (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Juhász Hajnalka (KDNP), a bizottság alelnöke
Mesterházy Attila (MSZP), a bizottság alelnöke

Bartos Mónika (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)
Dr. Brenner Koloman (Jobbik)
Nacsa Lőrinc (KDNP)
Dr. Lukács László György (Jobbik)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Fürjes Róbert bizottsági főmunkatárs
Csizi Réka bizottsági munkatárs
Gódor Szilvia ügyintéző-titkárnő

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Óexc. Markku Virri, Finnország magyarországi nagykövete
Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter

Megjelentek

Steiner Attila államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 07 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: (A napirendi pontok tárgyalása folyamatos angol-magyar tolmácsolás mellett zajlik.) Good morning! Jó reggelt kívánok hölgyeim és uraim. Nagy tisztelettel köszöntöm a Külügyi bizottság tagjait és az Európai Unió megjelent nagyköveteit, és természetesen a sajtó képviselőit is köszöntöm.

Tisztelt Bizottság! Megállapítom a határozatképeségünket. A napirendet megküldtem. Fölteszem szavazásra. Itt megjegyezném azt, hogy a szavazási rendszer folyamatosan átalakul. Most kézzel, kézfeltartással fogunk szavazni, de egyébként, ha bármilyen előterjesztésről kell szavaznunk, akkor gépi szavazásra kerülhet már sor a bizottság keretei között is. Ez egy bejelentés volt. Tehát kézfeltartással szavazunk.

Kérdezem: ki támogatja a napirendet? (Szavazás.) Egyhangú. Köszönöm szépen. Szeretném köszönteni Lukács László képviselő urat a köreinkben a bizottság új tagjaként.

Tájékoztató a finn EU-elnökség prioritásairól

Az elnök bevezetője

Tisztelt Bizottság! A napirendi javaslat szerint: Tájékoztató a finn európai uniós elnökség prioritásairól és eredményeiről. Szeretném megköszönni Óexcellenciája Markku Virri Finnország magyarországi nagykövetének a rugalmasságot, hogy meg tudtuk ezt a mai bizottsági ülést szervezni. És nagy tisztelettel köszöntöm Varga Judit igazságügyi miniszter asszonyt és Steiner Attila államtitkár urat is.

Bizonyára vendégeink, a bizottság tagjai is tisztában vannak azzal, hogy minden félévben törekszünk arra, hogy az Európai Unió kiemelt kérdéseivel a Külügyi bizottság keretein belül is foglalkozzunk, nem vévén el ezáltal persze az Európai ügyek bizottságának a kenyerét sem.

De úgy gondolom, hogy egy olyan ülés, amelyben áttekintjük a legfontosabb politikai kérdéseket, indokolt, és ily módon a mai ülésünk ebbe a hagyományba illeszkedik. Köszönöm szépen az európai uniós tagállamok nagyköveteinek, hogy ők is elfogadták a meghívásunkat. Nagy örömünkre szolgál, hogy ilyen nagy számban itt vannak velünk.

Először nagykövet úrnak adnám meg a szót a finn elnökség prioritásaival kapcsolatban. Ezt követően pedig miniszter asszonyt szeretném megkérni, hogy fejtse ki a magyar kormány álláspontját. Ladies and Gentlemen! I'd like to give the floor now to you.

Tehát: Hölgyeim és Uraim! A finn nagykövet urat kérném meg, hogy tartsa meg beszédét.

Óexc. Markku Virri előadása

Óexc. MARKKU VIRRI Finnország magyarországi nagykövete: Tisztelt igazságügyi Miniszter Asszony! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt külügyi bizottsági Tagok! Hölgyeim és Uraim!

Nagyon nagy megtiszteltetés és nagyon nagy öröm számomra, hogy itt lehetek ma délelőtt. Szeretném megköszönni ezt a lehetőséget, és hogy szólhatok kiemelt közönség előtt, illetve beszélhetek a finn európai uniós elnökségi programokról. Finnország most harmadik ízben látja el ezt a feladatot. Korábban 1999-ben és 2006-

ban történt az elnökség. Ez azt jelenti, hogy mi 28 európai tagországot képviselünk, és velük dolgozunk együtt a közös jó céljából. A kulcsfontosságú szavak: megoldás, konkrét eredmények, következetesség, fenntarthatóság és a szabályoknak történő megfelelés.

Finnország mint elnök aktív, nyitott és pragmatikus bróker szeretne lenni működése során. Az elnökség minden 6 hónapban változik, átveszik a szerepet az egyes országok. Most már 3 országgal, a trióval együtt történik az elnökség. Ezt a lisszaboni szerződés 2009-ben vezette be. A jelenlegi trió: Románia, Finnország és Horvátország részvételével működik, és minden trió 18 hónapos programot készít elő.

Finnország nagyon fontos pillanatban vette át a szerepet, hiszen voltak is, és még most is vannak olyan kihívások, amelyeket kezelni kell és meg kell oldani. Úgy kell megoldani, hogy az Unió fenn tudja tartani koherenciáját és hatékonyságát. Például egy tagország most elhagyja az Uniót, új Bizottságnak kell létrejönnie, az Európai Parlament is megkezdte a működését a májusi választások után. Az európai vezetők nagyon fontos döntést hoztak az Unió jövőbeni stratégiáját nemrég, és így tovább, és így tovább.

A mi elnökségünket négy napirendi pont irányítja. Először is az új stratégiai periódus, 2019-2024 között, ami egy nagyon ambiciózus és nagyon távolba tekintő program, amely előre viszi az Európai Uniót, és rámutat a külső és belső kihívásaira. Finnország az első olyan elnökség, amely integrálja az új prioritásokat a Tanács munkájába.

A fő elemei ennek a napirendnek a következők: az állampolgárok védelme, az állampolgárok szabadságának biztosítása, ebben a nagyon változó környezetben egy klímasemleges, zöld és méltányos társadalmi Európa és az európai érdekek képviselete a globális világban. A második a trióprogram. Ahogy hangsúlyoztuk is, az elnökség elkötelezett egy sima átmenetért a következő jogalkotási szakaszban, és szoros és konstruktív kapcsolatokat szeretne kiépíteni az új európai intézményekkel. A harmadik a megörökölt Agenda, vagyis a külső problémák. Ha ezt az agendát nézzük, itt a horizontális kérdések szerepelnek: a következő többéves pénzügyi keret, a jogállamiság és a brexit, amellett, hogy a migráció, illetve az európai monetáris unió kialakítása is ezek között szerepel, csak hogy egy párat említsek.

A negyedik pedig, amelyről majd a későbbiekben még részletesebben fogok beszélni, a fenntarthatóságnak kell a közös nevezőnek lenni az összes európai uniós tevékenységben. Ez a mi szlogenünk, a fenntartható Európa fenntartható jövője.

Az új stratégiai agendának megfelelően az elnökségi prioritások a következők. Először is a közös értékek és a jogállamiság mint az Európai Unió sarokkövei, a befogadó Európai Unió, az EU mint globális vezető a klímaváltozással szembeni fellépésben, illetve az állampolgárok átfogó védelme.

Az első, a közös értékekben a stratégiai Agenda teljesen egyértelművé teszi, hogy a közös értékek az európai biztonság, szabadság és prosperitás alapját képezik. Az Európai Unió szerződésének a 2. cikkelyében van ez leírva, mint az egyik alapvető érték. A jogállamiság tiszteletben tartása is rendkívül fontos a biztonság és igazságügy szempontjából, valamint az Európai Unió hitelessége és befolyása globális szinten, illetve a demokrácia kialakítása, az alapvető jogok biztosítása szempontjából, továbbá az állampolgáraink érdekeinek a védelme. Ebben a mi megközelítésünk rendkívül pozitív és konstruktív, szeretnénk javítani és megerősíteni az Európai Unió jogállamisági eszközkészletét és a különböző szereplők közötti kapcsolatot.

A fő elemek itt a Tanács jogállamisági párbeszédei, a peer review mechanizmus, a jogállamiságnak a megvalósítása az Európai Unióban a 7. cikkelynek megfelelően, illetve az Európai Unió költségvetésének a védelme a jogállamiság deficitjei ellenében.

A társadalmi befogadó Európa a következő kérdés. Itt a növekedési stratégiában azt tartjuk a legfontosabbnak, hogy az Európai Unió legyen a legversenyképesebb és legbefogadóbb alacsony szénfelhasználású gazdaság.

Az Európai Unió versenyképességét a következő módon lehet biztosítani: egy belső egységes piac, szabadkereskedelmi megállapodás, a jólét és a képességek, készségek fejlesztése az inkluzív társadalomhoz és a szabályok magas szinten történő figyelembevételével. Hangsúlyt kell helyezni a kutatás-fejlesztés, innováció és a digitalizáció kérdéseire azáltal, hogy a képességek, oktatás, képzés, regionális társadalmi méltányosság megvalósuljon, az Európai Unió a fenntartható fejlődést és a jólétet így tudja biztosítani az állampolgárainak.

A harmadik prioritás: az Európai Uniónak globális vezetőnek kell lenni a klímaváltozás elleni küzdelemben. Mi mindannyian már nagyon ambiciózus célokkal rendelkezünk az iparosodott világ országai között, és egy kötelező jogszabályi keret lesz az, amely a mi jelenlegi felvállalásainkat biztosítani is fogja. De itt nem szabad megállnunk, hiszen az Európai Unióban 2050-re egy klímasemlegességet kell elérnünk, és itt a hosszú távú terv fő elemei 2019-re lefektetésre fognak kerülni, hiszen ezt kérte tőlünk a Tanács. A szükséges intézkedéseknél szem előtt kell tartani, hogy társadalmilag fenntartható módon kell küzdenünk a klímaváltozás ellen. Az Európai Uniót a legbefogadóbb és legversenyképesebb, alacsony karbonfelhasználású gazdasággá kell tennünk, és a körforgásos gazdaságot, illetve a biogazdaságot kell előmozdítanunk.

A 4. prioritás: az állampolgárokat átfogóan védi egy erős egyesült Európai Unió, melynek fontos tevékenysége, hogy biztosítsa a békét és a stabilitást. Biztosítani kell az európai uniós állampolgárok védelmét, és ezt átfogóan kell megoldani.

Finnország erősen támogatja ezeket az intézményeket, és ebben az erőfeszítésben, hogy az Európai Unió szerepét mint olyat elősegítse, amely védi az állampolgárait és szomszédai állampolgárait úgy, ahogyan ezt az EU globális stratégiájában lefektetésre került. Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy egyesülten maradjunk, hatékonyan és koherensen dolgozzunk.

Az alapértékeinket, beleértve a nemzetközi jogok tiszteletben tartását, az univerzális emberi jogokat, a demokráciát, a multilateralizmust és a jogállamiságot tartjuk fontosnak, és ezt tartjuk fontosnak akkor, amikor ezek megkérdőjelezésre kerülnek nemzetközi szinten.

Júniusban lefektetésre került, hogy a következő kérdésekre fogjuk a legnagyobb hangsúlyt helyezni: a biztonságra. Mi az Európai Uniót biztonságos közösségként szeretnénk látni, mint aki biztosítani és teljesíteni is tudja a biztonsággal kapcsolatos érveket. Finnország aláhúzza a fontosságát annak, hogy folytassuk azt, hogy a hibridfenyegetettség ellen is fel tudjunk lépni bármelyik területen, és hogy ezzel is növeljük társadalmunk erősségét.

A kiberbiztonságról: a nyitott kibertérben folytatni fogjuk azt, hogy az Európai Unió kész legyen és választ tudjon adni a rosszindulatú kibercselekményekre, és egy közös európai uniós megközelítést fogunk alkalmazni a biztonsági technológiánk fejlesztése szempontjából az 5G-s technológiára alapulva.

A mediáció terén is Finnország javítani fogja azt, hogy az Európai Unióban a mediáció a konfliktusok, krízisek során érvényesülni tudjon. Megfelelő figyelmet kell szentelnünk a nőkre és a fiatalokra is a konfliktusok megoldásánál.

A klímaváltozás is nagyon nagy hatással van mindannyiunkra, és továbbra is szeretnénk, hogy az Európai Unió is vezető szerepet töltsön be a klímaváltozás elleni fellépésben, hiszen ez egy mindenkit érintő jelenség.

Ami a biztonság és védelem kérdését illeti, a transzatlanti kapcsolatok, a szakpolitikai megoldások és a szakpolitika érvényesítése továbbra is nagyon fontos

marad. A Nyugat-Balkán kérdésének nagyon nagy szerepet tulajdonítunk, az afrikai kapcsolatokat is átfogóan szeretnénk rendezni, illetve az Európai Unió sarkkörre vonatkozó politikáját is.

Ami a prioritásokat illeti, szeretném a megörökölt Agendával kapcsolatosan elmondani, hogy a migráció, amit az Európai Unió szempontja szerint kezelni kell, és egy átfogó megközelítést kell alkalmaznia, amely a belső és a külső dimenziót is figyelembe veszi. Az Európai Unió nagy számú különböző eszközzel rendelkezik, szerepel, és jobban tudja kezelni a migrációt, mint egy egyéni tagállam egyedül. A több éves pénzügyi keretről - '21-27-ig - fontos elmondani, hogy ez az egyik legfontosabb dossziéja a finn elnökségnek, és a mi feladatunk az, hogy megtaláljuk azt a megfelelően egyensúlyban lévő megoldást, ami előrevisz minket, és a hagyományos kérdésekre is reagálnunk kell.

Az elnökségünk további fontos kérdéseire is szeretnék még rámutatni. Elkötelezettek vagyunk a fenntartható találkozók megszervezésében, hiszen a fenntartható fejlődés szempontjából az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megfelelően mi úgy gondoljuk, hogy egy hatékony elnökséget ökológiailag hatékony módon lehet és érdemes megszervezni úgy, hogy még kevesebb úgynevezett szénlábnyomot hagyjunk magunk után.

Nagyon fontos az egyre átláthatóbb transzparencia a demokrácia megerősítése és az állampolgárok bevonása és információhoz jutása szempontjából is. Növelni szeretnénk a transzparenciát és az aktív kommunikációt is, éppen ezért a tanácsüléseken az EU-val kapcsolatos kiadványoknak az eljuttatását szeretnénk még jobbra tenni az érdekvédelmi csoportok számára. Korábban is már jó előrehaladást tudtunk biztosítani, és folytatni fogjuk, hogy a fő elemei a még jobb szabályozásnak - a szubszidiaritás és az arányosság - mindig figyelembe legyenek véve, és ez nagyon fontos az EU-adminisztráció szempontjából, hiszen ezzel tudjuk elérni az állampolgárok bizalmát, amelyet az európai intézményekbe vetnek.

Végül az új technológiák és a digitalizáció. Így a hagyományos értekezletek, találkozók módját tudnánk csökkenteni. Ilyen módon pénzt és időt is meg tudunk takarítani, éppen ezért elindítottuk a folyamatot, hogy a különböző tanácsi munkabizottságoknál a video-munkatalálkozók kerüljenek megszervezésre. Körülbelül 130 találkozót, értekezletet, konferenciát szervezünk Finnországban, különböző bizottságokat államfői, szakértői szinteken.

A Tanács üléseit, informális kormányfői üléseket, miniszteri, illetve különböző harmadik országgal történő találkozókat, amelyeket Brüsszelben rendeztünk. Hatot fogunk Helsinkiben megrendezni igazságügyi és védelmi, gazdasági, pénzügyi, mezőgazdasági és oktatási témákban.

Tisztelt Miniszter Asszony! Tisztelt Elnök Úr! A bizottság tisztelt Tagjai! Még mielőtt befejezném a prezentációm, szeretném elmondani, hogy mi az elnökségi időszak felén már túl vagyunk, tehát elmondhatok már valamit az elvégzettekről, bár most az idő nem engedi meg, hogy átfogó értékelést tartsak a jelentős témákról, éppen ezért egypár általános kommentárt tudnék itt felhozni, a többi dologról majd szót ejthetünk a kérdéseknél.

Ami az intézményi fordulópontot jelenti: az elnökség a jövőorientált szakpolitikai megbeszélésekre koncentrál, mivel egyfajta késlekedés van, ami a Bizottság felállítását illeti, tehát éppen ezért a jogalkotási folyamat is késedelembe esik, tehát csak 2020 elejére tudjuk majd a jogalkotást biztosan működőképesen látni. Ami az EU stratégiai programjait illeti, a különböző szektorokban és az ezekről történő jelentés már elkészült októberben, ez a munka folytatódni fog és ezeket az eredményeket majd a decemberi tanácsülésen fogjuk megvitatni.

A stratégiai program megvalósítását illetően az elnökség elindított egy olyanfajta folyamatot, amely áttekinti a munkamódszereket is. Ez a tanácsi konfiguráció a jogalkotási eljárások, intézmények közötti tevékenységek, a Coreper szerepe és a pénzügyi témák - ehhez képest még két további csapat is megkezdte a működését - és egy olyan jelentés, amely az ajánlásokat tartalmazza ezzel kapcsolatban, decemberben fog megszületni.

Ami a nyilvános vitákat, a transzparenciát, a jogalkotási dokumentumokat, illetve a lobbierőtevékenységekkel kapcsolatos publikációkat illeti, nos, ezeket szeptemberben a tagországoknak benyújtottuk, és ezeket majd a Coreper a jelentésében taglalni fogja decemberben. Nagyon szépen köszönöm. Köszönöm ezt a lehetőséget, hogy a finn elnökség prioritásairól be tudtam számolni, és nagy örömmel állok bármilyen kérdés elé, és megpróbálok azokra legjobb tudásom szerint válaszolni is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Varga miniszter asszonyt kérem.

Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter reflektálása

DR. VARGA JUDIT igazságügyi miniszter: Jó napot kívánok mindenkinek! Tisztelt Nagykövet Úr! Tisztelt Képviselő Asszonyok és Urak! Köszönöm szépen a meghívást. Röviden szeretnék csak öexcellenciája, Markku Virri nagykövet úr bevezetőjére, előadására reagálni.

Mindenképpen szeretném azt kiemelni, hogy Magyarország mindig együttműködik az elnökségekkel, ez egy folyamatos munka, már a felkészülő elnökséggel is kapcsolatban vagyunk, nem csak az éppen hatályos elnökséggel. A nagykövet úr által említett trió - Románia, Finnország és Horvátország - mindhárom tagjával aktív szakpolitikai párbeszédben vagyunk. Én magam még államtitkárként már márciusban Helsinkiben jártam, amikor csak készülöben volt az elnökség, illetve július folyamán az említett informális igazságügyi tanács ülésén is jelen voltam, illetve bilaterális találkozón vettem részt július elején, éppen miniszteri kinevezésem pillanataiban, az akkori és a mostani miniszterpartneremmel, Tytti Tuppurainen asszonnyal, akivel azóta is folyamatos az együttműködés, ezért mindenképpen szeretném megköszönni elsősorban a finn elnökségnek az aktív párbeszédet. Ezt megkoronázta a miniszterelnöki szintű látogatás szeptember végén, amelyen számtalan uniós téma mellett bilaterális kérdésekről is folyt a tárgyalás, amelyet mindkét fél rendkívül gyümölcsözőnek érzelt.

Egy elnökség nagyon jó alkalom arra is, hogy a bilaterális kapcsolatokat erősítsük, és ne csak uniós agendáról beszéljünk. Miután a Külügyi bizottságban vagyok, ez releváns információ, hiszen nem csak az uniós tematika szempontjából vizsgáljuk az elnökség prioritásait. Örömmel konstatáltuk, hogy sok szakpolitikai, főleg energiapolitikai kérdésben is Finnország és Magyarország is azonos álláspontot képvisel. De említhetném itt az innováció fontosságát, az oktatást, az Erasmus+ programra kiemelt hangsúlyt fektet a finn elnökség is, amely, ha csak a Coreper I. területekbe megyünk bele mélyebben - itt a Külügyi bizottság számára tájékoztatásul elmondom, hogy a Coreper I. -, az az a terület, ahol az uniós szakpolitikákról folyik a szó. Tehát nem csak a nagypolitikai kérdésekről, hanem a kereskedelempolitikáról, a közlekedésről, az energiapolitikáról, a mezőgazdaságról, a környezetvédelemről, mind-mind folyamatos a rendkívül jó együttműködés a finn elnökséggel.

Nagykövet úr felsorolta a finn elnökség prioritásait, amelyeket a magyar kormány is támogat. Itt kiemelném Európa versenyképesebbé tételét, illetve a globális piacokon globális szereplőként való erős megjelenésnek a támogatását. Ezért Magyarország minden olyan kezdeményezés mellé odaáll, amely ezt a vonalat erősíti.

Ugye a stratégiai agendáról is szó esett. Nagyon nehéz helyzetben van, de szerintem ez egy nagyon szép feladat, hiszen nagyon sok történelmi pillanat történik most Európában, hiszen egy új intézmény áll fel, egy új intézményi struktúra, új szereplőkkel, egy új ötéves stratégiai menetrend került elfogadásra a nyár folyamán. Tehát csupa új kezdet, amelynek úgynevezett honest broker, becsületes brókereként kell jelen lennie az elnökségnek, és a magam részéről elmondhatom, hogy mindig olajozottan működött ez a párbeszéd országaink között. Legyen szó akár a kényes álláspontok közvetítéséről vagy éppen azokról a pontokról, amelyekben maximális az egyetértés.

Ugye, a stratégiai menetrendben kiemelt szerep jut a polgárok szabadságának, az európai polgárok védelmének is. Itt sikerült olyan szövegtervezetet elfogadnia az Európai Tanács-ülésnek, amely nagyrészt tükrözi a magyar prioritásokat is, amely Európa biztonságáról, külső határainak védelméről szól, és ezek fontosságát erősíti. De ugyanúgy említhetném a fenntarthatóságot is. A finn elnökség egyik kiemelt szakpolitikai célja a klímavédelem, de mint nagykövet úr is említette, mindezt szociális és gazdasági szempontok szerint is fenntartható módon. Ezt a hozzáállást egyértelműen osztja a magyar kormány is, hiszen mindig azt mondtuk, hogy előbb a tettek, előbb a tervek, és aztán a nagyratörő célok, hiszen már többször tapasztalta Európa és a világ is, hogy az ambíciószint nem elég, fontosabb cselekedni, és lépésről lépésre haladni. Én úgy érzem, hogy a finn elnökség is ebben abszolút nyitott partnerként viselkedik Magyarország irányában.

Ugye itt a többéves pénzügyi keretterv az egyik legnagyobb kihívása az elnökségnek is, szakpolitikai és nagypolitikai szempontból is uralja az elnökség menetrendjét. Elmondhatom, hogy mi már gyakorlatilag nyár óta, július óta megállás nélkül, folyamatos együttműködésben vagyunk az elnökséggel. Jómagam szeptember 2-án vettem részt az elnökséggel egy brüsszeli nagy egyeztetésen. Az elnökség folyamatosan kéri a tagállamok véleményét írásban, szóban, többoldalú és kétoldalú találkozókra. Én úgy látom, hogy a tervek, miszerint szeretnének nagy lépésekkel előre haladni még ebben a félévben, az a feladat és a dosszié nagysága miatt nem biztos, hogy teljesíthető vállalás, viszont politikai szinten megtörtént az első nagy vita az elmúlt európai uniós csúcson, és jobban kikristályosodtak a törésvonalak az egyes tagállamok között. Itt ugye nem kérdés, hogy Magyarország számára a kohéziós támogatási szintek drasztikus csökkentése elfogadhatatlan, illetve, ami a központi finanszírozású programokat illeti, az elmúlt évek rossz tapasztalata az, hogy egyfajta földrajzi egyensúlytalanság uralkodik a „Horizont 2020”, a mostani „Horizont Európa” program disztribúciója során, ezt mi mindenképpen szeretnénk kiegyenlíteni. Itt nem feltétlenül arról van szó, hogy a közép-európai régióban ne lennének értelmes, okos tudósok és emberek, itt egyfajta adminisztratív előnyben érezzük a nyugati, régibb tagállamokat, hiszen több évtizeddel korábban kezdték az uniós pályázásnak is a gyakorlatát. Ezért mi úgy látjuk, hogy ez nem feltétlenül egy képességbeli aránytalanság, hanem egyfajta adminisztratív aránytalanság. Erre különböző technikai javaslatokat tettünk az elnökség felé. Ezeket folyamatosan a tárgyalások során is képviselni fogjuk, hogy a végső álláspontban szerepeljenek.

Az MFF a többéves pénzügyi keretterv csomagelve alapján került a tárgyalóasztalra. Tehát minden eleme fontos a végső megállapodás szempontjából ennek a csomagnak, itt Magyarország számára, mint említettem, a kohézió szintjének a drasztikus csökkentése, ebbe beletartoznak a strukturális alapok, illetve maga a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés kérdése is sarkalatos elem és a nagykövet úr által említett, úgynevezett rule of law kondicionalitás, amelyben szeretném leszögezni, és ez szóba került természetesen a két miniszterelnök találkozásánál is, hogy nem a cél a vitatott itt a felek között, hanem az eszköz. Mi úgy gondoljuk, hogy mivel

Magyarország, noha nem nettó befizető, de ugyanúgy befizető az uniós költségvetésbe, ezért ez ugyanúgy a magyar állampolgárok pénze is, amelyet mi is védeni szándékozunk. Itt egyértelműen a megfelelő eszköz megválasztása körül zajlik a vita. Az a tervezet, amely ezt a célt szolgálná és jelenleg az asztalon van, egyelőre elfogadhatatlan a magyar kormány számára, de mi ebben is számos megoldási javaslattal, alternatívával szolgálunk az elnökség, illetve a többi tagállam számára, amelyben meg tudjuk mutatni azt, hogy hol tudjuk elérni azt a közös célt, amelyben az uniós pénzügyi érdekek védelme a továbbiakban is biztosított.

Erre egyébként készült egy lengyel-magyar pozíciópapír, amelyet hamarosan köröztetni is fogunk a Tanácsban. A részletekbe nem belemenve, csak nagy vonalakban szeretném még megemlíteni azt, hogy elég nagy kihívás a finn elnökség számára az, hogy gyakorlatilag az ő elnökségükre kezdett begyűrűzni az uniós intézményrendszerbe számtalan, úgynevezett jogállamiság mechanizmus.

Vannak már több éves múltra visszatekintőek, vannak olyanok, amelyek szerződések alapján állnak -például a 7. cikkelyes eljárás -, vannak olyanok, melyekben már van gyakorlatuk a tagállamoknak. Gondolok itt a 2014-es jogállamisági párbeszédre, amely szigorúan kormányközi alapon az Általános Ügyek Tanácsában zajlik, tematikusan megy végig az egyes jogintézményeken, és lehetőséget ad arra, hogy a tagállamok a jobbítás és a kölcsönös megértés szándékával beszéljessenek a jogállamiság helyzetéről az egyes tagállamokban.

Illetve, ahogy a nagykövet úr is említette, van a Bizottságnak egy közleménytervezete, amely egy teljesen más alapokra helyezett éves jogállamisági felülvizsgálati mechanizmust szeretne bevezetni. És említsük meg még a belga-német kezdeményezést, amely már több mint egyéves múltra tekint vissza, az úgynevezett peer review jogállamiság párbeszédet, amely a mi álláspontunk szerint abban az esetben, ha figyelembe veszi azokat az alapelveket, amelyeket a 2014-es tanácsi konklúzió lefektetett, ahol a tagállamok kölcsönös tisztelete, az egyenlő elbánás, a diszkriminációmentesség és hasonló garanciák a továbbiakban is fennmaradnak, illetve szigorúan kormányközi alapon szerződések alapjait, jogalapjait nélkülöző struktúrát vezet be, akkor ez jó út lehet abba az irányba, hogy a jogállamiságot valójában visszatérjük a jog területére, és ne politikai eszközként használjuk, hiszen sajnos az eddigi tapasztalataink ezt mutatták.

A 7. cikkelyről egy szót szeretnék említeni. Köszönöm a finn elnökségnek a konstruktív hozzáállását. A nyár folyamán a részletekről is folyamatosan egyeztettünk, hogy hogyan történjen az az első meghallgatás, amely szeptember 16-án volt. A technikai részletek is nagyon fontosak voltak, hogy milyen téncrend szerint menjen a forgatókönyv. Köszönöm az ebben való együttműködést. Úgy gondoljuk, hogy ebben az eljárásban Magyarország már minden kérdésre válaszolt, minden az asztalon van: 150-160 oldalban érveltünk az úgynevezett Sargentini-jelentés, a parlamenti határozat ellen, és azt kérjük a finn elnökségtől, hogy minden további lépést csak akkor tegyen meg ebben az ügyben, ha a tagállamok egyértelmű többségének az akarata áll mögötte.

A bővítés témájában egyetértek nagykövet úrral, ez egy rendkívül fontos európai hitelességi kérdés is. Sajnálatos, hogy az elmúlt tanácsülésen nem született döntés arról, hogy Észak-Macedónia és Albánia kapcsán is megkezdődjenek a tárgyalások. A magyar álláspont nyitott. Mi úgy gondoljuk, hogy ez nemcsak Európa gazdasága, hanem biztonsága szempontjából is rendkívül fontos megoldandó feladat, és nem hitegethetjük ezeket az országokat alaptalanul. Tehát ebben, reméljük, hogy minél előbb változás fog bekövetkezni.

Szerintem a kérdések kapcsán majd lesz alkalom esetleg részletesebben is bemutatni az elnökségi programot. Látjuk, hogy már csak két hónap van hátra, de ez a nyári elnökség általában ilyen, hogy a nyári szabadságolások sajnos az augusztust

elveszik az elnökségtől, ezért dupla olyan gyorsan és effektíven kell a megmaradó őszi hónapokban dolgozniuk. Én ebben a magyar kormány partnerségét tudom felajánlani. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen az előterjesztéseket. Tisztelt Bizottság! Kérem a jelentkezéseket! (*Jelzésre:*) Rendben. Gombnyomást is szeretnék kérni mindenkitől, tehát meg kell tanuljuk az új rendszert.

Tisztelt Bizottság! Pár gondolatot engedjenek meg előljáróban a magam nevében. Először is azt gondolom, hogy az egyik kulcsfontosságú kérdés valóban a jogállamiság ügye, amire itt mindkét előterjesztőnk kitért. Szeretném aláhúzni azt, amit a miniszter asszony hangsúlyozott, hogy jogállami mechanizmusból sok van, de a célban egyetértünk: szükség van egy jogállamisági mechanizmus megalkotására, ugyanakkor azt a kondicionalitást, amely a költségvetéssel összekapcsolná a jogállamisági mechanizmust, azt Magyarország nem tudja támogatni.

A nagykövet úr úgy fogalmazott, hogy protecting the EU budget from the rule of law deficiencies. Ez a megfogalmazás szerepelt. Tehát védjük meg az Európai Unió költségvetését a jogállamisági hiányosságoktól!

Ezzel akár egyet is tudunk érteni. Csak azt szeretném hangsúlyozni, nagykövet úr, hogy itt van egy meglehetősen határozott tagállami csoportálláspont, amivel kapcsolatban nem tudom, hogy milyen módon és miként próbálja ezt a nézetkülönbséget az elnökség föloldani, de ez tagadhatatlanul egy határozott nézetkülönbség.

A másik téma, amit szeretnék röviden érinteni, az az Európai Unió globális szerepének megerősítése. És köszönöm szépen a nagykövet úrnak, hogy erre nagy hangsúlyt fektetett a felszólalása során. Amivel mindenképpen egyet kell értenem, az az, hogy a transzatlanti együttműködésben az elmúlt években nagyon súlyos hiányosságok voltak, és azzal a fajta kezdeményezéssel, ami a finn elnökség részéről megfogalmazódott, hogy Amerika és az Európai Unió közötti szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások újraindítását fontosnak gondolja, mindenféleképpen egyet kell értenem.

Ugyanakkor van egy kérdés, ahol úgy látom, hogy szintén van egy határozott nézetkülönbség Magyarország és a finn elnökség között, ez pedig a közös kül- és biztonságpolitikában a minősített többségi elv bevezetése. Ezzel kapcsolatban szintén határozott álláspontunk, hogy ez nem segítené az Európai Unió globális szerepének megerősítését, hanem féltő, hogy meglehetősen keserű megosztottságokat és vitákat eredményezne. Úgy látjuk, hogy van itt egy nagyon komoly globális biztonságpolitikai szerv, nevezetesen a NATO, amely képes arra, hogy hatékonyan működjön a konszenzus elv fenntartásával, figyelembevételével.

A 3. kérdés a klíma, amely hangsúlyosan szerepel a finn elnökség napirendjén, és azt hiszem, ezzel kapcsolatban is csak azt tudjuk hangsúlyozni, hogy ezt üdvözljük. Ugyanakkor mint ahogy a klímakérdések kicsit önállósulnának a politikai vitáinkban, és ha most itt a következő költségvetési keretről tárgyalunk, akkor hadd kérdezzem meg a nagykövet urat, hogy azok a klímacélok, amelyeket adott esetben a 2050-re megvalósítandó karbonsemlegesség tekintetében Finnország fontosnak tart, azok már mennyiben tükröződnek a következő költségvetési tervben. Mert úgy gondoljuk, hogy szinte nincsen olyan költségvetési dimenzió, amit ne érintene a klímakérdés, és amennyiben nem tükröződik a költségvetési tervezésben ez a nagy ívű cél, féltő, hogy a megvalósíthatósága fölöttébb kérdéses lesz.

Végül a viszonylatokról. Itt különösen szeretném üdvözölni az elkötelezettségüket a bővítés vonatkozásában. Miniszter asszony említette, hogy

hidegzuhanyként ért bennünket az a döntés, hogy Észak-Macedóniával és Albániával nem indulhattak meg a tárgyalások. Bizonyára önök is nyomon követték, hogy közvetlen kormányválságot idézett elő Észak-Macedóniában ez a döntés. Rendkívül súlyos áldozatokat hoztak az elmúlt időben a macedón politikai szereplők, és az, hogy az Európai Unió nem tudta visszaigazolni ezt az egyértelmű macedón belpolitikai elkötelezettséget, rendkívül sajnálatos. Mit tud tenni ezen a területen a finn elnökség, és milyen konkrét lépések várhatóak a bővítési politika vonatkozásában a hátralévő időszakban? Tisztelt Bizottság! Megadnám most Mesterházy Attila alelnök úrnak, az MSZP képviselőjének a szót. Alelnök úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget és az előterjesztést mindkét előterjesztőnek. Először nagykövet úrtól kérdezném, hogy mennyire igaz az az állítás, hogy a finn EU-elnökség vagy maga az Európai Unió a magyar kormányt büntetni akarja a migrációs álláspontja miatt, és ez az összes, jogállamisággal kapcsolatos hercehurca tulajdonképpen annak köszönhető, hogy Magyarország eltérő álláspontot képvisel a migrációs témakörben. Hiszen Magyarországon sokszor azt halljuk, hogy tulajdonképpen ez egy olyan eljárás, ami büntetés Magyarország számára, merthogy mi mást gondolunk a migrációs kérdésről, mint például Finnország vagy számos más európai uniós tagállam.

Azért kérdezem ezt, mert akkor, ha ez így van, és ugye ezt is halljuk a magyar politikusoktól, akkor érdekes az a hozzáállás is, amikor arról beszél miniszter asszony is vagy éppen elnök úr, hogy számunkra egyébként elfogadható az a célrendszer, amit a jogállamiság kapcsán felvázol a soros elnökség vagy éppen az Európai Unió, mert akkor ezek szerint mégsem a migrációs álláspont miatt büntetnek minket, hanem jogosnak tartjuk, hogy legyen egy ilyen mechanizmus, csak a mechanizmus milyenségén, eszközrendszerén vitatkozunk. Ez szerintem egy eltérő állítás, mint amit a magyar belpolitikában hallani szoktunk.

A másik, hogy arról beszélt nagykövet úr, hogy egy úgynevezett toolbox, ha jól emlékszem itt a megfogalmazásra, kell itt a jogállami normák kapcsán, ha ezt esetleg kibontaná, hogy milyen eszközrendszerre gondol nagykövet úr, és milyen következményrendszerre gondol. Ugyanez a kérdésem lenne miniszter asszonyhoz is, említette, hogy van magyar javaslat is, alternatív javaslat. Ha jól értettem, akkor végre a célokban egyetértünk, csak az eszközrendszerben nem, ami néha kizárja a célok elérését is, ezt úgy zárójelben megjegyezném. De hogy mi az az eszközrendszer, amit a magyar kormány elfogadhatónak tart, és mi az a következményrendszer, amit elfogadhatónak tart?

Tehát tegyük fel, hogy az valósul meg, amit a magyar kormány javasol, ha ezek szerint a normák vagy rendszerek alapján megsérti valaki a jogállamiság kritériumrendszerét, akkor mi az a következmény, hát nem tudok jobb szót, büntetés, amit Magyarország helyesnek és jónak fogad el egy ilyen helyzetben, amennyiben azt nem, hogy adott esetben forrásmegvonáshoz vagy források korlátozásához kössék ezeknek a normáknak a megsértését?

Nagykövet úrtól kérdezném azt is, hogy valóban politikai eszköz-e, amit tudatosan használnak Magyarországgal szemben a 7. cikkely kapcsán, hiszen miniszter asszony most is megemlítette, hogy tulajdonképpen ez pusztán csak egy politikai eszköz, és ez is talán ehhez kötődik, amit az imént említettem, hogy büntetésként próbálják Magyarországgal szemben ezt felhasználni.

Egy másik téma, amit szeretnék felvetni, erről elnök úr is az imént beszélt, és miniszter asszony is, ez a költségvetési források kérdése. Itt nagykövet úrnak fontos tudnia, hogy ebben nincsen bizonyos szempontból eltérés, legalábbis az én megítélésem és a kormányzó párt megítélése között, nevezetesen, hogy szerintünk is

elfogadhatatlan az az EU-költségvetés, amit most az asztalra tett a finn EU-elnökség. Olyan mérvű forráselvonást jelent ez Magyarország számára is, ami sérti természetesen a nemzeti érdekeinket, úgyhogy mi magunk is azért szeretnénk lobbizni, hogy minél több forráshoz jusson Magyarország mind a kohéziós, mind pedig az agráralapokból. És a mostani finn álláspont egy sokkal rosszabb álláspontot tükröz egyébként, mint a korábbi bizottsági álláspont, ami számunkra is meglepő volt. Értjük a brexitet, sok mindent értünk, ettől függetlenül szerintünk az Európai Uniónak ennél azért több feladata van ezen a területen, miközben azt is pontosan értjük, hogy a nettó befizető országok akarnak valamilyen takarékossgot is elérni. Bár való igaz, hogy vannak olyan felmérések, amik azért azt mutatják, hogy ez a nettó befizető státusz sok esetben eredményezhet nettó haszonszerzést is más ágon annak a gazdaságnak, amelyik adott esetben befizeti ezt. De ez egy értelmes vita lenne egyébként egy másik alkalommal.

Még egy témát hadd hozzak én is ide, és ebben, meglepő módon szintén nem tér el az én álláspontom elnök úrnak az álláspontjától. Szerintem nagyon komoly hiba volt az Európai Unió részéről a Nyugat-Balkánnal szembeni eljárás. Szerintem ezt Magyarország még fel se tudja mérni, hogy milyen károkat okoztak ezzel. Én magam a NATO parlamenti közgyűlésének az alelnöke vagyok, éppen a múlt héten az Egyesült Államokban voltam, és több témakör kapcsán felvetődött ez, egyik oldalról természetesen biztonságpolitikai, másik oldalról egy hosszú távú geopolitikai kérdésként is. Ami miniszter asszony is felvetett, ritkán értek egyet kormánytaggal, de azt kell mondjam, hogy ez valóban egy hitelességi problémája is az Európai Uniónak, hogy még csak egy road mapet sem ad, még csak egy világos és követhető, távlati célt sem ad ezeknek az országoknak arra, hogy lássák, hogy milyen feltételek és mondjuk, ilyen időrendben, inkább ez a fontos, milyen időrend alapján tudnak csatlakozni. És mondom ezt egy olyan ország képviselőjeként, amelyik esetében - a csatlakozásunk előtt, nagykövet úr, volt egy olyan vicc, hogy - mi mindig öt évre voltunk az európai uniós csatlakozástól, csak éppen az adott évtől számítva. De még ez is jobb, mert látják akkor adott esetben ezek az országok azt, hogy milyen időrenddel tudnak előre haladni, és mit lehet számon kérni adott esetben ezen országokon.

Tehát összességében azt kérdezném még egyszer, leegyszerűsítve nagykövet úrtól, hogy nekem volt alkalmam a finn miniszterelnökkel is beszélni, amikor itt járt Magyarországon, és láttam az elkötelezettségét abban, hogy ezeken a területeken előrelépést érjenek el, még egyszer azt kérdezem: a jogállamiságot hogyan fogják konkretizálni, hiszen eltérő jogállami rendszerek vannak, eltérő hagyományok vannak a különböző országokban, és a kettős mérce elkerülésével egyetemben is ez egy nagyon nehéz feladat. Tehát azt kérdezném, hogy ez mennyire PR csak az önök részéről vagy az Európai Unió részéről, hogy most az a divat, hogy ezzel kell foglalkozni, de aztán ez a hullám majd elmúlik, és utána esetleg nem kell már ezzel tovább nagyon konkrétan foglalkozni. Tehát magyarul: milyen hatékony eszközöket tudnak találni? A költségvetésről, ha tudna néhány szót mondani... ezt kérdezem egyébként miniszter asszonytól is, hogy mi az az elfogadható veszteség, ha szabad ilyet mondani, amit a magyar kormány..., tudom, hogy stratégiai célok, szerintem biztos, hogy jó ezt megjelölni, de mégiscsak hogyan készülünk erre az EU-s költségvetésre. Mi az, amit tesz a kormány annak érdekében - most a visegrádi állásponton túl -, hogy megszervezze ahhoz a többséget, hogy minél jobb álláspontot érjünk el? És hogy igaz-e, még egyszer nagykövet úr, ismételném, ezzel zárnám a gondolatomat, hogy büntetik Magyarországot a migrációs álláspontja miatt ezekkel a különféle eljárásokkal? Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Zsigmond Barna Pál képviselő úr!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Szeretném megköszönni nagykövet úrnak a nagyon alapos és szerteágazó beszámolót, hasonlóan miniszter asszonynak. Három rövid kérdésem lenne: az egyik, talán köztudomású, hogy nagyon sok magyar él a szomszédos országokban, tehát mi magyarok, a nemzet egyharmada kisebbségben él, és vannak országok, ahol a kisebbségi jogokat érvényesítik, mint például Szerbia, és vannak országok, ahol problémák vannak a kisebbségek jogérvényesítése szempontjából, mint például Románia. Azt szeretném kérdezni, hogy mi a finn elnökség álláspontja a kisebbségi jogok tekintetében. Ugye, azt látjuk, hogy a migráció vonatkozásában az Európai Unió rengeteg eszközt dolgozott ki a migránsok jogainak a védelme érdekében, a másik oldalon pedig 50-60 millió európai polgár tartozik az őshonos kisebbségekhez, és róluk az Európai Unió semmit nem mond. Ezúton is szeretnék gratulálni a finn kormánynak ahhoz a szerteágazó kisebbségi intézményrendszerhez, amit kidolgoztak a svédül beszélő lakosság, a finnországi svédek vonatkozásában vagy éppen az Åland-szigetek vonatkozásában, ezek mind-mind példaként szolgálhatnának Európa számára, akár a kisebbségi jogok vonatkozásában, akár az autonómia vonatkozásában, ilyen az Åland-szigetek autonómiája. Ez lenne a kérdésem, hogy a finn elnökség álláspontja hogy néz ki a kisebbségi jogok vonatkozásában. Talán közismert, hogy annak érdekében, hogy egyáltalán foglalkozzon az Európai Unió a kisebbségi jogokkal, ahhoz egy petíciót, egy aláírásgyűjtést kellett indítani: a Minority SafePack ott van az Európai Unió előtt. Ezúton is kérném a finn elnökséget ennek a támogatására, illetve szeretném kérdezni nagykövet urat, hogy: hogyan vélekednek a kisebbségi jogok európai védelme szempontjából? Mit lehetne tenni annak érdekében, hogy az Európai Unió dolgozzon ki egy átfogó intézményrendszert a kisebbségek jogvédelme érdekében, hasonlóan a migránsok jogainak védelméhez?

A másik fölvetésemet már érintették. Ezelőtt két héttel voltam külügyminiszter úr delegációjában mint az Albán-Magyar Baráti Tagozat alelnöke Albániában, és az a megtiszteltetés ért, hogy fogadott bennünket Edi Rama miniszterelnök is, és szeretném megerősíteni azokat az álláspontokat, amit elnök úr és alelnök úr is elmondott, hogy sokként érte Albániát az a hír, hogy nem kezdik meg a tárgyalásokat. Mi a vízió? Hiszen látom, hogy rengeteg aspektusa van, víziónk egészen addig, hogy a nők szerepe a konfliktusokban. Mi a víziója Európának és a finn elnökségnek Európáról, meddig terjedhet Európa?

Tehát miközben azzal vádoljuk barátainkat, hogy más irányokba kacsingatnak, akár Szerbia, akár Albánia vonatkozásában, mi az a vízió, amit mi ígérni tudunk nekik akár gazdasági értelemben, akár biztonsági értelemben, akár értékrend vonatkozásában? Tehát ezt szeretném kérdezni azon túl, hogy nagyon fontosnak tartanám, hogy a tárgyalások mielőbb kezdődjenek meg, mi a finn elnökség víziója, hogy akkor Európa eddig terjed és tovább nem? Tehát van egy olyan vízió, hogy akkor Szerbia még igen? Az is nagy kérdés, hogy Szerbia mikor igen, hiszen ott is nagyon lassan haladnak a tárgyalások. De akkor mi lesz a többi országgal? Akkor mondjuk ki, hogy van-e egy ilyen típusú vízió. Ez lenne a második kérdésem.

A harmadik kérdésem pedig: néhány héttel ezelőtt volt szerencsém egy finn ellenzéki párt meghívására Helsinkiben egy migrációs konferencián részt venni. Azt látom, hogy a finn társadalom is megosztott ebben a kérdésben, és a politikai hovatartozás szerint mindenféle álláspontokat lehet olvasni, hogy ki hogy vélekedik Finnországban a migrációról.

Szeretném kérdezni hogy hogyan vélekedik a menekültek integrációjáról Finnországban? Hogyan látja ezt a kérdést? És szeretnék gratulálni: egyébként a finn parti őrég egyik hajóját nézhettük meg és azt a munkát, amit egyébként a finn parti őrég nagyon magas szinten végez, de azt is láttuk, hogy ők elvégzik a feladatot, utána

pedig -ahogy mondták - a politikusok dolga, hogy eldöntsék, hogy mi legyen a migránsok sorsa. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Brenner Koloman, Jobbik!

DR. BRENNER KOLOMAN (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Excellenciás Uram! Miniszter Asszony! Először is szeretném mindkettőjüknek megköszönni a részletes beszámolót, és külön gratulálok a finn elnökség rendkívül ambiciózus célkitűzéseivel kapcsolatában.

Engedjék meg, hogy azzal kezdjem én is, amiben akár a bizottság tagjai között, akár az európai tagállamok túlnyomó többségében konszenzus van. Nem meglepő módon ez az oktatás kiemelt támogatása, a digitalizáció kérdése, illetve a versenyképesség javítása.

Itt ehhez hozzá szeretném fűzni a Jobbik véleményét arra vonatkozóan, hogy a versenyképesség természetesen nyilvánvalóan fontos, hogy kiegyenlítődjön Európában, de ne felejtjük el, hogy a közép-kelet-európai EU-tagállamokat hosszú évek óta sújtja egy elvándorlási folyamat, amely alapvetően arra vezethető vissza, hogy 30 évvel a közép-kelet-európai államok felszabadulását követően a kommunista szovjet-országi uralom alatt, még mindig nem történt meg érdemben a bérek felzárkóztatása.

Azt gondolom, hogy ha az Európai Unió költségvetését megnézzük, és mondjuk a mezőgazdasági támogatásokat vagy a kohéziós alapokat tekintjük, nagyon világos, hogy a mai napig bizonyos esetekben a közép-kelet-európai államok nem olyan támogatásban részesülnek, mint a nyugat-európai államok. Azt gondolom, hogy ebben a dologban nagyon komoly feladata van a jelenlegi finn elnökségnek is, már csak azért is, mert véleményünk szerint a jelenlegi olyan jelek, mint a Brexit vagy akár az Európai Unió északi és déli, illetve nyugati és közép-kelet-európai tagállamai közötti nagy-nagy távolságok egy csomó társadalmi, szociális és politikai szempontból, alapvetően arra vezethetők vissza, hogy alapvető reformra szorul az Európai Unió intézményrendszere és a költségvetés struktúrája is.

Ami a jogállamisági eljárást illeti, ott a Jobbik mint nemzeti néppárt nem támogat semmi olyan felvetést, amely a magyar társadalom számára fontos EU-támogatás megvonását jelenti, ugyanakkor feltétlenül üdvözljük - és itt külön kitérnék én is mint Mesterházy alelnök úr arra, a miniszter asszony által is ismertetett új javaslatra, amely szerint a jogállamisági kritériumokat egy egységes, minden tagállamra vonatkozó és áttekinthető monitoringrendszerben kell megszabni, hogy elkerüljük valóban azt, hogy ezt a különböző politikai erők a maguk szája íze szerint értékeljék.

Itt egyébként felvetném - részben Zsigmond Barna képviselőtársamra is reagálva - azt a kérdést, hogy amikor a 10 plusz 2 tagállamot felvette az Európai Unió, akkor az úgynevezett koppenhágai kritériumokat megszabták számukra. Tisztelettel kérdezném, hogy például a nemzeti kisebbségek ügyeiben miért nincs monitoringrendszer ugyanígy és egyéb más jogállamisági kritériumrendszerekre vonatkozóan is, hiszen azokban a koppenhágai kritériumokban az új tagállamok számára nagyon világosan kijelölték a jogállamiság olyan kritériumait, amelyek aztán megfeleltté tették hazánkat is arra, hogy felvegyék az Európai Unióba.

Végezetül engedje meg, hogy egy olyan nagyon komoly és aktuális helyzetet is ön elé tárjak, amely azt gondolom, hogy a jogállamiság jelenlegi helyzetét Magyarországon mutatja, ez pedig a médiahelyzet.

A Jobbik politikusai közel 250 bírósági ítélettel rendelkeznek arról, hogy kormányközeli vagy közmédia alapvetően hazug híreket terjesztett rólunk. Ráadásul

már az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésén felszólaltam egyébként ebben az ügyben. Nagyon komoly torzulás következett be a hazai médiaviszonyokban. itt utalnék a KESMA Alapítványra, amelyben 250 kormányközeli médiát koncentráltan, egy kézben irányítanak.

Ez egy olyan kérdés szerintem, amely már csak azért is nagyon aktuális jelenleg, mert első körben már bohózatba fulladt az új Médiatanács tagjainak megválasztása és a napokban kerül sor egy újonnan megválasztandó olyan testületnek a megválasztására, ahol félő, hogy megint kizárólag a kormánypárt delegál tagokat, és ezt az ellenzéki pártok rendkívül aggályosnak tartják. Azt gondolom, hogy pontosan ilyen kérdések azok, amelyeket nagyon objektív kritériumok szerint egy jogállamisági eljárásban meg lehet állapítani, hiszen már a 2018-as parlamenti választásokról szóló EBESZ jelentésében is benne volt, hogy a magyar választások ugyan szabadoknak tekinthetők, de médiaszempontból semmiképpen sem fairnek.

Végezetül csatlakozva az előttem szólókhhoz, a Jobbik is történelmi hibának tartja a nyugat-balkáni államokkal szembeni új döntést, hiszen ez geopolitikai szempontból azt jelenti? és azt üzeni ezeknek az országoknak, hogy a jelen lévő más, akár kínai, akár török, akár egyéb befolyásolási kísérletekre esetleg pozitívabban reagáljanak. Ez egy történelmi hiba, amit a finn elnökségnek mindenképp igyekeznie kell koriggálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: További hozzászólások, tisztelt bizottság? *(Senki sem jelentkezik.)*
Amennyiben nincs, megadom vendégeinknek a szót.

Óexc. Markku Virri válaszai

ÓEXC. MARKKU VIRRI, FINNORSZÁG MAGYARORSZÁGI NAGYKÖVETE: Köszönöm szépen. Köszönöm szépen a kérdéseket. Nagyon-nagyon aktuálisak voltak, és nagyon fontos ügyekre mutattak rá. A kérdések egy része, ha jól értettem, átfedésben volt, tehát megpróbálok csoportokban válaszolni a kérdésekre, tehát nem személyesen válaszolnék a kérdés feltevőinek.

Szeretném a jogállamiság kérdésével kezdeni. Igen, azt említettem, ezt a toolboxot, azt az eszköztárat az én prezentációimban, és az én értelmezésem az, hogy ez azokból az eszközökből áll, amelyekről az Európai Unióban beszéltünk.

Ami például a peer review mechanizmus, a párbeszéd, a különböző kommunikáció a Bizottság részéről, az a 7. cikkelynek megfelelő eljárások, de természetesen a MFF kondicionalitásnak a kérdése is. Igen, a jogállamiság az egyik legfontosabb prioritása a finn elnökségnek, mi ezt nagyon fontos témának tekintjük. Úgy gondoljuk, hogy ez egy nagyon fontos ügy az Európai Unió összes tagja számára, a mi megközelítésünk pozitív és konstruktív. Jó sok vita folyt, és elég nagy előrehaladás is történt ebben a témában. Tehát például az általános ügyek tanácsa júliusban és szeptemberben is megvitatta a jogállamiság tiszteletben tartása javításának a kérdését, illetve, hogy az európai jogállamisági instrumentumok és szinergiák eszközeinek a fejlesztése mennyire fontos. Itt most a tanácsi szabály a dialógusról, a párbeszédéről, ezt mi itt szintén megerősítettük. A novemberi első tanácsülésen is ezt fogjuk hangsúlyozni. A júliusi találkozóra mutatott itt rá miniszter asszony, a különböző meghallgatásokra, az eljárásokra, a meghallgatások, illetve a peer review-k segítségével mentek előre ezek az ügyek a jogállamiság témájában, és egy kompromisszum született a javaslatról, amelyben a jogállamiságnak a kondicionalitásával kapcsolatos kérdését tárgyalták. Különböző módon értelmezi a Tanács, és az általános ügyek tanácsa, illetve a tagországok. Ezek természetesen nagyon fontos, de ugyanakkor bizonyos értelemben nagyon nehéz kérdések is, és nagyon sok eleme ennek a vitának még további tárgyalásokat igényel a különböző felek között.

Szeretnék elnök úr kérdésére rátérni, ami a minősített többségi szavazásra vonatkozik, a CFSP-ügyeknél, ugye itt a véleménykülönbségekre mutatott ön rá, mármint Finnország és Magyarország között, és a NATO-ra is hivatkozott ebben a kontextusban. Nos, igen, ez Finnország nemzeti álláspontja, hogy ezt a CFSP-ben is jobban kéne használni, de mint finn elnökség, ebben a témában valóban nem tudunk még megfelelő előrehaladást felmutatni az elmúlt hónapokban. Szeretném kihangsúlyozni azt is, hogy az EU és a NATO bizonyos szempontból különböző szervezetek, de természetesen ezt majd ebben a kontextusban, a Q and B a szerepét is meg tudjuk majd tárgyalni, hiszen ebből a szempontból is a NATO-nak és Európának más a szerepe.

Ami a klímával kapcsolatos kérdéseket illeti, szeretném kihangsúlyozni, hogy a klímakérdések lehet, hogy úgy tűnnek, mint független, önállósodott kérdések, de hát azok mindenhol ott vannak, az egy mindenhol jelen lévő téma. Tehát nem csak a finn elnökségben, hanem mindenhol a világon felmerül, bárhova is tekintünk. Tehát ezeket a kérdéseket nagyon alaposan kell kezelni, és számos olyan kérdéskör van, amit nem könnyű kezelni, amiből nagyon nehéz eredményeket elérni, de amikkel szükséges foglalkozni.

A kérdés foglalkozott a klímaváltozás és a többéves pénzügyi keret kapcsolatával is. Én úgy gondolom, hogy az elnökség szándéka, hogy belevegye a klímaaspektusokat a többéves pénzügyi keretbe, amennyire csak lehet ebben a kontextusban.

A bővítés. Igen, ez is az egyik legfőbb prioritása vagy kérdése a finn elnökségnek, és el kell mondanom ismét, hogy ez egy bonyolult kérdés, ahol a tagországok szükségszerűen nem értenek egyet mind. Az elnökség álláspontja az, hogy az európai perspektívát meg kell adni a nyugat-balkáni országoknak is. A bővítési tárgyalások nagyon fontos eszköz ebben és abban, hogy az EU értékeit oda, a régióba is elvigyük, mert ha mi nem, akkor más szereplők jelennek ott meg. Finnország támogatta a tárgyalások felvételét Észak-Macedóniában és Albániában, az Európai Unió figyelme ugyanakkor egy országnak a kilépésére koncentrálnak most, ugyanakkor figyelembe kell vennünk azt is, hogy vannak olyan országok, amelyek csatlakozni szeretnének. A bővítési politika arra vonatkozik, hogy elinduljanak a tárgyalások Észak-Macedóniával és Albániával. Ez volt a cél, de a Tanács októberi ülése után nem tudjuk, hogy egyáltalán el lehet-e indítani újra ezeket a tárgyalásokat még itt, a finnországi elnökség során vagy sem.

A következő kérdés, hogy a magyar kormányt meg szeretné-e büntetni az európai finn elnökség most. Ahogy említettem a prezentációmban, az elnökség nem tölthet be olyan szerepet, hogy bármelyik tagországot megbüntesse. Az elnökség egy úgynevezett honest broker, amely konstruktív és becsületes úton megy előre a munkájában, ezt tesz a finn elnökség is.

Voltak kérdések a több éves pénzügyi kerettel kapcsolatosan. Több kérdés is volt, és hogy ezekre válaszolni tudjak, szeretnék beszámolni arról, hogy mit is tettünk mi ezen a területen. Finnország felkérte a tagországokat, hogy válaszoljanak augusztus végéig egy ilyen kérdőívre, és utána politikai bilaterális találkozót tartottak 26 tagállammal szeptember elején, majd utána az elnökség információt adott az MFF-tárgyalások általános állásáról az Általános Ügyek Tanács szeptemberi üléséről, mert az volt a célja, hogy informáljuk a tagországokat, hogy hol van még tér a tárgyalásokra. Ott megbeszéltük a tagországok részletes álláspontját.

Utána októberben fontos kérdéseket vitattunk meg, amelyekben az általános szintről is beszéltünk, a fő szakpolitikai területek volumeneiről, a finanszírozásról, a kondicionalitásról és az ösztönzőkről. A Tanács felhívta az elnökséget, hogy egy tárgyalási box-dokumentumot készítsen, amelyet majd minden tagország készít decemberre. Ezt az ütemtervet szeretné is az elnökség tartani, és az MFF-tárgyalások

végso stádiumáig szeretnénk elérni úgy, hogy ezekbe az úgynevezett dobozokba már decemberben bekerüljenek a megfelelő számok. Remélem, hogy ez kielégíti az önk kérdéseit a több éves pénzügyi keretekkel kapcsolatosan.

Ami a kisebbségekre vonatkozó kérdéseket illeti: a kisebbségek védelme, a kisebbségi jogok védelme rendkívül fontos az elnökség szempontjából. Megpróbálja az elnökség a tőle telhetőt megtenni, hogy ezeket a jogokat még jobban előtérbe helyezze.

A Finnországban élő kisebbségekre is volt itt hivatkozás. Úgy gondolom, hogy ugyanúgy, mint bármelyik más esetben, itt is konkrét esetek vannak, és mi természetesen örülünk, hogy tapasztalatainkat meg tudjuk osztani a jogszabályalkotásunk területén, illetve a Finnországban élő;... és meg is tudjuk osztani szívesen mindenkivel ezeket az információkat, aki erre igényt tart.

Körülbelül ez volt a listám, amit a kérdésekre gondoltam volna válaszként. Nem tudom, hogy esetleg volt-e még kérdés. Ha igen, akkor nyugodtan adjon rá választ.

Dr. Varga Judit válaszai

DR. VARGA JUDIT igazságügyi miniszter: Köszönöm szépen excellenciádnak, azt, hogy most meg is válaszolta a kérdések nagy részét.

De volt néhány kérdés, amit kifejezetten hozzám intéztek. Elnök úr a klímával kapcsolatban kérdezte, hogy az '50-es célok mennyiben tükröződnek az MFF-ben. A magyar álláspontnak is az egyik sarkalatos pontja, hogy bármilyen ambíciószint emelése csak akkor képzelhető el, ha ehhez megfelelő tervek, megfelelő lépésekhez megfelelően rendelt pénzügyi eszközök rendelkezésre állnak és kifejezetten nem a kohéziós források terhére.

És arra is szeretném felhívni a figyelmet, hogy van egy egészen érdekes furcsa, fordított logika a jelenlegi bizottsági javaslatban. Ez nem a finn elnökség javaslata, ezt már az eredeti bizottsági javaslat is megírta, hogy bizonyos országok, amelyek a klímacélok teljesítésében nem teljesítenek olyan jól, mint például hazánk, akkor érdekes módon fordított logikával a rossztanulók díjazásán keresztül tudnának bónuszrendszeren keresztül további támogatáshoz jutni a kohéziós pénzek borítékjából.

Ezt mi az első perctől kezdve vitatjuk, hiszen a klímavállalások évek óta tudottak az uniós tagállamok körében. Magyarország a '90-es bázisévhez képest a 2020-as vállalásait megfelelően teljesítette már. 32 százalékot is csökkentettünk, tehát elég furcsa megint az a logika, amit egyébként nem először látok uniós munkáim során, hogy a jótanulók nem díjazásra, hanem egyfajta forráselvonásra számíthatnak. Ennek az első östörténete már a kiotói kvóták megvonásakor, a 2000-es évek közepén is furcsa jelenség volt az ENSZ-ben.

Csak erre szeretném felhívni a figyelmet, hogy azok az országok, amelyek csendesen, jól teljesítenek, főleg ha egyébként az egy főre jutó szén-dioxid-kibocsátást nézzük országonként, vagy azt nézzük, hogy a GDP milyen arányban növekszik, és ehhez milyen úgynevezett decoupleing(?) tartozik, tehát hogyan válik el a GDP növekedésétől a kibocsátás növekedése, érdemes ezekre a részletekre is odafigyelni, amikor a klímavállalásokat az Unió - aki egyébként jogosan globális szinten a klímaváltozás elleni küzdelem élharcosa - fontos, hogy a belső aránytalanságokat is megfelelően tudja kezelni.

Mesterházy alelnök úr kérdésére csak azt szeretném válaszolni, hogy érdemes a kvótaügyben a múlt héten kiadott főtanácsnoki indítványt elolvasni. Ha megengedi idézném is. Vannak ilyen pontjai: „Csak azért figyelmen kívül hagyni kötelezettségeket egyes esetekben, mert azok kellemetlenek vagy népszerűtlenek, az első veszélyes lépésnek tekinthetőek a jogállamiságon nyugvó szabályozott társadalom lebontása előtt.”

Miről van szó? Volt egy úgynevezett kvótahatározat, amelyet egyébként az Európai Unió a saját szabályainak megsértésével erőltetett rá egyes országokra. Azt is érdemes kiemelni, hogy az összuniós kvótavállalásnak alig egyharmada teljesült, mégis a kettős mérce alapján csak három ország ellen indítottak eljárást. Ez a határozat egyébként már lejárt. Egyértelműen kimondják, hogy azért van baj a jogállamisággal, mert mi egy más utat szeretnénk választani az uniós migrációs politikában, és a kettős mérce kizárásával szeretnénk a saját nemzeti identitásunknak, illetve történelmi tapasztalatainknak megfelelően megítélni a helyzetet, és mi nem támogattuk ezt a kvótadöntést, mégis ránk erőltették minősített többséggel.

Ha ezeket a megvillanásokat látjuk, akkor egyértelmű, hogy miről szól az ellenünk folytatott jogállamisági eljárás, hiszen egyetértek maximálisan az előttem szólókkal abban, hogy a jogállamisági mechanizmusban a legeslegfontosabb, hogy a kettős mércét kizárjuk, hogy színtiszta jogi párbeszéd maradjon.

Jó például szolgálnak az OECD köreiben egyébként rendszeres rutinnal működő jogállamisági párbeszéd, jogállamisági felülvizsgálati eljárások, amelyek egyértelműen arra épülnek, hogy tiszteletben tartják az országok egymás alkotmányos hagyományait. És ha ez színtisztán jogi eljárás lenne, akkor ezt már rég le lehetett volna zárni, hiszen örömmel beszélgetünk mi arról, hogy kinél van Alkotmánybíróság és kinél nincs, vagy örömmel beszélgetünk bármiféle intézményi struktúráról más országokkal, de mindezt egy olyan eljárásba csomagolni, amely folyamatosan szankcionál, büntetést helyez kilátásba, úgy elég nehéz egymás iránt kölcsönös tisztelettel és megértéssel viseltetve beszélgetni egy most zajló 7. cikkelyes eljárásban.

Hisz ha tényleg erről lenne szó, akkor az uniós tagállamok egyértelműen az egymás hagyományait tiszteletben tartva kellene, hogy vizsgálják a különböző jogintézményeket. Ezért mondtam azt, hogy a jogállamiság needs more legal analysis and less political attention.(?)

Erre sajnos nagyon sok rossz tapasztalatot gyűjtöttünk már, és ezért üdvözlöttük a belga-német javaslatot, de érdekes módon kezd kicsúszni ez a fókuszról, és kezd átmenni az Európai Bizottság javaslatába, amely ellen mi most tüzzel-vassal küzdünk, hogy tudjuk megtartani ezt a színtisztán kormányközi, egymást tiszteletben tartó, kettős mércét kizáró jogállamisági párbeszéd lehetőségét. De egyelőre látszik a politikai nyomás, hogy ugye, ez nem elég arra, hogy egyes országokat sarokba tudjanak szorítani, hiszen ez egy elegáns, udvarias párbeszéd lenne, aminek egyébként ennek lennie kell Európában.

El kell kerülni azt a trendet, miszerint az Unió felosztható olyan országokra, ahol működik a jogállamiság meg olyan országokra, ahol nem működik a jogállamiság. Amikor például felmerült ez a peer review, ugye, ami egy valós párbeszéd lehetősége lett volna, akkor többször mondtuk a Tanácsban, hogy javasoljuk, hogy kezdje az ország magának egyébként, javasolja ezt az eljárást, és bizonyítsa be, hogy egy olyan mechanizmus, amely tényleg tiszteletben tartja egymás alkotmányos hagyományait. És mi is pontosan azt javasoltuk, hogy a koppenhágai kritériumokban vegyük elő például a jogállamiság egyéb elemeit is, és vizsgáljuk meg a kisebbségek helyzetét az egyes tagországokban. Érdekes módon, ennek nem volt akkora visszhangja, mint például mikor a 7. cikkelyről szól a vita. Tehát érdemes volna visszatérni a jogi keretek közé, én ezért is üdvözöltem, hogy például a helsinki informális igazságügyi tanácson jogállamiságról beszélgettek az igazságügyi minisztereknek, meg is jegyeztem, hogy „Football comes home”, hazatér a jogállamiság is oda, ahová való. És talán van lehetőség arra, hogy egy szakmai vita folyjon erről.

Kérdezte a képviselő úr, hogy a toolboxban milyen eszközök vannak már jelen. Ugye, nem kell feltalálni a kereket, nekünk folyamatosan ez az álláspontunk az MFF-kondicionalitással kapcsolatban is, hiszen az Európai Uniónak, főleg a vaskos,

úgynevezett Financial Regulationnak, a pénzügyi rendeletnek több passzusa is lehetőséget ad arra már ma, hogy azon tagállam, azon pályázó, aki nem jól költi el az uniós forrásokat, bármelyik pillanatban felfüggeszse az Európai Bizottság a források kifizetését, vagy csökkentse. Tehát megvannak a megfelelő eszközök arra, hogy ha konkrét pénzügyi érdeksérelem van, arra konkrét szankció legyen a válasz. A mostani javaslat, amely az MFF keretén belül az asztalon van, egyértelmű politikai nyomásgyakorlási eszköz, hiszen egy általános jogállamisági szankciós eszközt szeretne bevezetni. Olyan fogalmakkal operál, most angolul mondom, elnézést: *generalised deficiencies, rule of law*. Ki mit ért ez alatt?

Végigmehetünk az egyes országokon, elővehetjük az egyes, legfrissebb európai bírósági ítéleteket. Van olyan nagy tagállam, amiről éppen a nyár elején mondta ki az Európai Unió bírósága, hogy nem tekinthető függetlennek az ügyészsége, ha az európai elfogató parancs kiadásáról van szó. Tehát van egy pecsétes papír arról, hogy valamelyik tagországban az ügyészség nem tekinthető függetlennek. Ez, ezen szöveg alapján egyértelmű indok lenne, hogy ezen ország ellen akármelyik uniós forrás kifizetését függeszse fel azonnal az Európai Bizottság, amelyet ugye, a mostani szövegjavaslat szerint csak akkor lehetne megállítani, ha az érintett tagország összegyűjti a tagállamok minősített többségének az ellenkezését. Tehát jelenleg ez az eszköz több sebből vérzik, egyértelmű politikai általánosító bunkósbotként akarják majd alkalmazni, és természetesen, ahogy elmondtam, mi már szövegjavaslatainkat is eljuttatjuk annak érdekében, hogy a kereket hogyan nem kellene már feltalálni, és hogyan nem kell már politikai eszközt faragni egy egyszerű pénzügyi fegyelmi mechanizmusból, amely, mint hangsúlyoztam, ma is megtalálható az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét szabályozó eszközrendszerben.

Még az MFF-fel kapcsolatban volt egy kérdés, hogy mi a hozzáállásunk a pénzvesztés kapcsán. Ugye, Magyarország szenved el a százalékos, legnagyobb vágást a kohéziós kifizetéseknél. Ezt is csak gyakorlatilag az a safety net, az a biztonsági háló biztosítja, hiszen e nélkül ennél ez jóval nagyobb lenne. Én nem a félig üres kiindulást szeretem, tehát egyetlenegy fillért sem szeretnénk veszíteni, és nincs is olyan scenárió, amelyben úgy indulunk ki, hogy mi veszítünk a mostani forrásallokációs szintből. Úgyhogy, ha ilyen szlenggel élek, akkor bicskázni is érdemes itt a Tanácsban a magyar kifizetésekért. Úgyhogy nem tudom, hogy kihagytam-e bármit, de köszönöm szépen.

ELNÖK: További kérdések, tisztelt bizottság? Alelnök úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm miniszter asszonynak és nagykövet úrnak is a válaszait. Igazából inkább egy kommentárt fűznék miniszter asszonynak és nagykövet úrnak is a mondataihoz. Szóval, ha azt gondoljuk, hogy a jogállamiság védelme, ez az állampolgároknak a védelmét jelenti - és ebben, ha jól értettem, egyetértett mindenki az asztal körül -, akkor szerintem nem az a jó irány, hogy azért ne foglalkozunk jogállamisági kérdésekkel, mert más tagállamok is megsértik a jogállami kérdéseket. Tehát szerintem ez egy rossz irány. Az a jó irány, ha mindenki, aki megsérti a jogállami normákat egy átlátható, lehetőleg világos kritériumrendszer alapján, akkor mindenkivel szemben induljon el bármilyen típusú eljárás. Tehát én a magam részéről úgy értettem a kettős mérce elkerülését, hogy mindenki, aki megsérti, azzal szemben legyen következmény, és ne úgy, hogy azért ne csináljunk semmit se, mert mások is megsértik, csak velük szemben nem alkalmazzák adott esetben azokat a kérdéseket. Tehát ezt inkább csak a - hogy mondjam? - pontosítás végett meg a jegyzőkönyv végett mondom, hogy akkor Magyarország az iránt lobbizzon, hogy induljon azzal az országgal szemben is eljárás, akinél ilyen problémákat láttunk, és ne arra használjuk ezt, hogy akkor velünk szemben sem. De ha

jól értettem, akkor miniszter asszony úgy látja, hogy Magyarországon nincsen semmilyen probléma a jogállamisággal, pusztán a migrációs álláspont az, ami miatt Magyarországot kritika éri. Én természetesen ellenzéki oldalról ezt másképpen látom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Miniszter asszony!

DR. VARGA JUDIT igazságügyi miniszter: Hadd reagáljak erre, hiszen én egyáltalán nem ezt mondtam, hogy azért ne foglalkozzunk mi jogállamisággal, mert mások is megsértik a jogállamiságot. Egyáltalán nem. Én arról beszéltem, hogy a jogállamiság ennél sokkal bonyolultabb, minthogy ki tudjuk jelenteni, hogy vannak jó tagállamok Európában a jogállamiság szempontjából és rossz tagállamok. Itt pontosan az a lényeg, hogy a jogállamisági párbeszéd arról kell hogy szóljon, hogy egymás különbözőségeire, azonosságaira felhívjuk egymás figyelmét, hiszen rendkívül kényes és bonyolult terepen járunk.

Vajon kimondhatjuk-e például Európában, hogy az a jó tagállam, az a jó jogállam, ahol van alkotmánybíróság? Vajon kimondhatjuk-e, hogy az a jó jogállam Európában, ahol az igazságszolgáltatás például részben vagy egészben a végrehajtó hatalom alá tartozik? Hiszen számtalan példát találhatunk erre, és végigmehetnénk az összes jogintézményen, arra jutnánk, hogy nem tudunk tisztán látni. Nagyon kevés a közös benchmark megtalálásához a fogódzó, éppen ezért sokkal több tiszteletet, sokkal több jogi elemzést igényel ez a helyzet, és nem stigmatizáló, tételes kijelentéseket, csupán azért, mert bizonyos politikai döntésekkel nem ért egyet az adott, aktuális többség, és ilyen szempontból nagyon fontos, hogy egymás különbözőségeire, egymás megoldási moduljaira hívjuk fel egymás figyelmét.

A legjobb példa erre egyébként a GRECO-jelentések és GRECO-ajánlások statisztikája. Mivel elég vastkos dokumentumokról van szó, nagyon nehéz azt összehasonlítani, ha mondjuk, egy, nem akarok tagállamokat nevükön nevezni, de vannak, hiszen tisztelettel vagyok a jelenlévőkre is, de Magyarországon kívül vannak még országok, amelyeknek sokkal siralmasabb a statisztikája, ha a végrehajtási számokat nézzük. Ugye, minket ezzel szoktak így külön a sajtóban nagyon élesen kritizálni. Az nem azt jelenti, hogy az ajánlás részben vagy nem végrehajtott, hogy az problémát jelentene a jogállamiság szempontjából. Ez azt jelenti, hogy abban az adott tagállamban nem a GRECO által megállapított megoldást alkalmazza az az ország. Ez nem azt jelenti, hogy ott ne lennének garanciák bármiféle jogállamisági kérdésben. Más a történelmi hozzáállás. Más az odáig vezető út, ahogy egy-egy ország kialakította ezeket az intézményeit.

Tehát még egyszer szeretném rögzíteni, hogy egyáltalán nem mondtam azt, hogy azért ne foglalkozzunk magunkkal, mert mások is megsértik a jogállamot. Mi nem sértjük meg a jogállamot, mi saját utunkat járjuk bizonyos kérdésekben, és hangsúlyozom, ha bármiféle uniós kompatibilitási probléma lenne a magyar jogszabályok és az Unió jogrendje között, akkor ott van a megfelelő párbeszéd az Európai Bizottsággal, a kiváló jogászokkal, és ott van a kötelezettségszegési eljárás. És ebben mindig is meg tudtunk egyezni, és évek vagy hónapok vitája eredményeképpen mindig megfelelő bélyegzőt kaptunk Brüsszeltől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Alelnök úr!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Valószínűleg lehet sorolni példákat, hogy a jogállamiságnak milyen intézményi formái vannak, hiszen én is tudom, hogy van olyan ország, ahol nincsen írott alkotmány

például, aztán egész jól elműködik. *(Nacsá Lőrinc: Most nem annyira!)* Vagy manapság kevésbé jól... De valószínűleg az lehet a gond, hogy nem mindegy, hogy hogy működnek ezek az intézmények, miniszter asszony. Mert mindenhol van rendőrség, csak van, ahol a rendőrség veri a tüntetőket, mindenhol van bíróság... *(Felzúdulás a kormánypárti oldalon.)* Mindenhol van bíróság, ahol adott esetben döntenek, csak van, ahol adott esetben ezek a döntések politikailag motiváltak. Mint hogy van olyan ország is, ahol az ügyészség a kormány alá van rendelve, de nem hiszem, hogy sokkal kevésbé lenne független, mint adott esetben a magyar megoldás.

Én abban egyetértek a miniszter asszonnyal, hogy ez egy komplikált kérdés, és ezért kérdeztem a nagykövet úrtól, hogy ez mennyire PR, amit most látunk, mert most illik és divat ezzel a kérdéssel foglalkozni, és mennyire vesszük ezt komolyan? Mert ha csak felszínes megoldásokat adunk, akkor ezek a felszínes megoldások nagyon könnyen kikerülhetőek lesznek a tagállamok által, nem csak a magyar, bármelyik tagállam által.

Tehát ha nagyon általános a definíció, akkor valószínűleg semmit nem fogunk vele érni. Max. azt lehet mondani majd a választópolgároknak egy ideig, hogy na lám, mi kezeltük ezt a kérdést, és aztán eredményt viszont nem érünk el vele. Ha viszont hatékonyan akarjuk kezelni, akkor nagyon föl kell tűrni az ingujjat, hogy valóban ebben a sokszínű rendszerben olyan tartalmi fogódzókat lehessen találni, melyek alapján tényleg számon lehet kérni egy tagállamon a jogállamiság megsértését. Köszönöm szépen.

Elnöki összefoglaló

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a bizottság tagjainak, vendégeinknek a hozzászólásokat. Azzal szeretném összefoglalni a mostani beszélgetést, hogy nagyon fontos időpillanatban van az Európai Unió. Most állnak föl az új intézmények, egy teljesen új Bizottság indul.

Valóban egy stratégiai menetrend alapján kezd el dolgozni az Európai Unió. Bízunk abban, hogy a mostani bizottsági ülésünkön zajló párbeszéd is immáron ennek a jegyében, ennek az új időszámításnak a jegyében zajlott, történik. Tehát a finn - mondjuk úgy, hogy - honest broker szerephez azt gondolom, hogy senki részéről nem fér kétség itt, ebben a teremben, és én ezt nagyon fontosnak tartom. Egyértelműen alátámasztotta ezt a finn miniszterelnök látogatása is Magyarországon.

Ezért ebben a nehéz helyzetben, amiben ma Európa van, talán a legjobb elnökség a finn elnökség, ami elgondolható, és érdekeltek vagyunk abban, hogy ez az elnökség sikeres legyen, és ezeket a célokat, amelyeket maga elé tűzött, teljesíteni tudja. Szeretném megköszönni nagykövet úrnak is a nyitottságát, hogy elfogadta a meghívásunkat, miniszter asszonynak, államtitkár úrnak a részvételt a vitában, képviselőtársaimnak is. És az összes európai uniós nagykövetnek szeretném megköszönni, hogy itt voltak.

Legközelebb a horvát elnökség beszámolóján fogunk ebben a körben találkozni, és szeretném kérni a horvát nagykövet urat, hogy készüljön egy hasonló párbeszédre a jövő év elején, valamikor február-március tájékán. Köszönöm szépen mindannyiuknak a jelenlétet.

Egyebek

Tisztelt Bizottság! A napirendi pontot lezárom és bejelentéseim lennének az egyebek sorában. A következő bizottsági üléseink időpontját, kérem, hogy írják föl. November 12-én tartunk egy bizottsági ülést 14 órakor a magyar-ukrán kapcsolatokról, illetőleg a nemzetközi fejlesztés témakörében.

November 18-án 10 órakor nagykövetjelölteket hallgatunk meg, és november 26-án tartjuk délután 2 órakor a külügyminiszter éves meghallgatását. November 26-

án 14 órakor. Meg fogjuk majd küldeni ezeket az időpontokat, csak kérem, hogy mindenki, hogy novemberben még 3 fontos bizottsági ülés vár ránk.

Az ülés berekesztése

Van-e egyéb egyéb? *(Nincs jelzés.)* Amennyiben nincsen, akkor az ülést berekesztem. Köszönöm szépen. Vizontlításra.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 45 perc)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Lajtai Szilvia és Barna Beáta